

Economische Agenda Heusden 2020-2023

Gemeente Heusden

Versie 11 februari 2020

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Missie en visie	3
1.3	Proces totstandkoming nieuwe economische agenda	3
1.4	Platform Ondernemend Heusden	4
1.5	Rol van de gemeente	4
1.6	Financiën	5
1.7	Over de grenzen heen	5
1.8	Beleidskaders	6
2.	Kenschets en thema's	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Kenschets sectoren	8
2.3	Ontwikkelingen	9
2.4	Thema's	9
2.5	Werkgebieden	10
3.	Agenda 2020: actiepunten	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Acties arbeidsmarkt	12
3.3	Acties duurzaamheid	12
3.4	Acties ondernemerschap en innovatie	13
3.5	Acties ruimte voor bedrijvigheid	14
3.6	Inzet economische agenda per actiepunt	15
	Bijlage 1: Evaluatie Sociaal Economisch Plan Heusden 2015	16
	Bijlage 2: Verslagen ondernemersbijeenkomsten	20
	Bijlage 3: Samenvattingen centrumactieplannen	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het huidige 'sociaal-economisch plan Heusden 2015' loopt ten einde. De economische opgaven veranderen en vragen om een andere aanpak. De opgaven en uitdagingen waar Heusden de komende tijd voor staat, worden op hoofdlijnen beschreven in deze economische agenda. Deze economische agenda kan aanleiding zijn voor het formuleren van nieuw beleid of aanpassing van bestaand beleid. Het opstellen van de 'Economische Agenda Heusden 2020-2023' kunnen we niet alleen. Ondernemers zijn vanaf de start gevraagd mee te denken en mee te doen en ook deel te nemen aan een nog op te zetten ondernemersplatform. Naast onderwerpen die gezamenlijk door ondernemers, overheid en onderwijs worden opgepakt, zijn er ook opgaven waarvoor de gemeente aan de lat staat en haar verantwoordelijkheid neemt. Daarbij wordt ook buiten de grenzen van de eigen gemeente gekeken naar buurgemeenten, in Langstraatverband, Hart van Brabant en/of Noordoost Brabant.

1.2 Missie en visie

Missie

De missie van economische zaken in de gemeente Heusden is het zo effectief en efficiënt mogelijk in (laten) zetten van de middelen natuur (grond), kapitaal en arbeid voor een zo groot mogelijke welvaart van de Heusdense gemeenschap.

Visie

De gemeente Heusden heeft in economisch opzicht sterke bindingen ten westen (Waalwijk) én ten oosten ('s-Hertogenbosch) van haar gemeentegrens. De gemeente Heusden is te typeren als een verstedelijkt landelijk gebied met een dorps karakter met veel natuurschoon waaronder de Loonse- en Drunense Duinen, de toeristische trekpleister vesting Heusden en met bedrijvigheid en ondernemerschap rondom de rijksweg A59 en de Bergsche Maas.

De uitdaging van de gemeente Heusden bestaat uit ondernemers, bewoners én bezoekers ten volle te laten profiteren van de rijkdom aan natuur, de mogelijkheden voor ondernemerschap en het woongenot dat de gemeente biedt.

Dromen. Doen. Heusden.

Onze klant staat centraal. De gemeente creëert een omgeving waarbinnen burgers, bedrijven en organisaties hun dromen daadwerkelijk waar kunnen maken, mits zij bereid zijn hiervoor ook zelf initiatief te tonen en inspanningen te verrichten. Zo is voor iedereen de hoogste mate van ontplooiing mogelijk: Dromen. Doen. Heusden. Deze aanpak vormt de basis waarin de gemeente Heusden zelfredzaamheid en daadkracht van ondernemers ondersteunt. Met deze economische agenda scheppen we de globale kaders waarbinnen ondernemend Heusden dromen kan waarmaken. Door middel van actief accountmanagement houden we contact met onze ondernemers en ondersteunen we de verdere ontwikkeling van bedrijven.

1.3 Proces totstandkoming nieuwe economische agenda

De Economische Agenda Heusden 2020-2023 is het vervolg op het sociaal-economisch plan Heusden 2015. Met de basis-ingrediënten uit het sociaal-economisch plan zijn de thema's geformuleerd voor een nieuwe economische agenda. De evaluatie van het sociaal-economisch plan is te vinden in bijlage 1.

Om een breed gedragen agenda vorm te geven zijn meerdere bijeenkomsten met ondernemers(verenigingen) en brancheorganisaties georganiseerd:

- Zelfstandigen zonder Personeel (ZZP), maandag 25 november 2019
- Business to Business (MKB tot grootbedrijf), woensdag 27 november 2019;
- Recreatie en toerisme + horeca, maandag 9 december 2019
- Land- en tuinbouw, woensdag 8 januari 2020;
- Detailhandel, per (winkel)centrum: Vlijmen, Vliedberg, Drunen, vesting Heusden in januari 2020 meerdere bijeenkomsten ten behoeve van het opstellen van de centrumactieplannen.
- Gezamenlijke ondernemersbijeenkomst, maandag 3 februari 2020.

In deze bijeenkomsten zijn met ondernemers belangrijke thema's geïnventariseerd en is prioritering in acties aangegeven (bijlage 2). In bijlage 3 zijn de samenvattingen van de verschillende centrumactieplannen opgenomen.

De opbrengst van de ondernemersbijeenkomsten is vertaald naar deze overzichtelijke agenda waar de gemeente Heusden en de ondernemers, de komende vier jaren mee aan de slag gaan.

1.4 Platform Ondernemend Heusden¹

De economische agenda wordt geen statisch document. We gaan als gemeente minimaal twee keer per jaar om tafel met een vertegenwoordiging van het Heusdens bedrijfsleven. Deze brede vertegenwoordiging van het bedrijfsleven vormt een platform dat gevraagd en ongevraagd de gemeente advies geeft over de prioritering en aanpassing van onderwerpen van de economische agenda. Hierdoor kan beter worden ingespeeld op de steeds sneller veranderende ontwikkelingen in de maatschappij en techniek. Het 'Platform Ondernemend Heusden' is aanspreekpunt en zorgt voor draagvlak en ondersteuning vanuit de achterban.

Het Platform Ondernemend Heusden bestaat idealiter uit een vertegenwoordiging van de ondernemersverenigingen en brancheorganisaties voor industrie (grootbedrijf en MKB), detaillisten, horeca, recreatie en toerisme, land- en tuinbouw en ZZP. Eén keer per jaar zal het platform samen met de gemeente de gemeenteraad informeren over de voortgang van de uitvoering van de economische agenda. Platform Ondernemend Heusden staat voor eenheid en ondernemerschap (DNA van de bedrijven in de gemeente Heusden). Digitaal wordt dit verder uitgebouwd via www.ondernemendheusden.nl.

1.5 Rol van de gemeente

Welke rol de gemeente speelt verschilt per beleidsdoel en per project en hangt samen met de prioriteit die het project krijgt. Bekende rollen van de gemeente zijn het faciliteren, organiseren, regisseren en stimuleren. Binnen de economische projecten heeft de gemeente twee specifieke rollen als facilitator en netwerker.

Als facilitator wil de gemeente randvoorwaarden scheppen om ondernemers(verenigingen) en brancheverenigingen collectief maar ook individueel zo goed mogelijk te laten functioneren. Een adequate gemeentelijke dienstverlening en korte lijnen tussen de ondernemer en onze accountmanagers zijn daarbij uitgangspunt.

De gemeente zet in de periode 2020-2023 meer tijd en energie in op haar rol als netwerker en relatiebeheerder door via bestaande relaties en partners nieuwe contacten te leggen. Een verdere

¹ In tegenstelling tot het Heusdens Bedrijven Platform moet het Platform Ondernemend Heusden een brede vertegenwoordiging krijgen van alle bedrijfssectoren.

1.8 Beleidskaders

Provinciaal en regionaal

Economische ontwikkelingen houden niet op bij de gemeentegrens. Beleidskaders in de Langstraat, regio Noordoost-Brabant, regio Hart van Brabant, provincie Noord-Brabant, Nederland en Europa zijn van invloed op keuzes die wij maken. Belangrijke kaders zijn:

- *Verordening Ruimte / Omgevingswet*
De Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant vormt de basis voor waar wonen, werken, natuur, recreatie, infrastructuur en dergelijke mag plaatsvinden. De nieuwe Omgevingswet, die per 1 januari 2021 van kracht wordt, bundelt de wetten en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur, cultureel erfgoed en water. En regelt zo het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet biedt meer ruimte in regels en lokaal maatwerk. Daardoor kan sneller en constructiever worden ingespeeld op ondernemersvraagstukken.
- *Regionale Energie en Klimaat Strategie (REKS)*
In de regio Hart van Brabant wordt gewerkt aan een Regionale Energie- en Klimaatstrategie. In kaart wordt gebracht hoe we energie kunnen besparen en waar we energie duurzaam kunnen opwekken. Hierbij wordt uitdrukkelijk gekeken naar bedrijventerreinen en daken van bedrijven als potentiële locaties voor zonnepanelen.
- *Regionale detailhandelsvisie Noordoost Brabant (2015) en Regionale detailhandelsfoto Hart van Brabant (2017)*
De formele afspraken en afstemming op het gebied van detailhandel worden gemaakt in Noordoost-Brabant.
- *Bedrijventerreinafspraken Noordoost Brabant 2020-2024 (2019) en bedrijventerreinafspraken Regio Hart van Brabant 2020-2024 (2019)*
De formele afspraken en afstemming op het gebied van bedrijventerreinen worden gemaakt in Noordoost-Brabant.
- *Afspraken vrijetijdseconomie Hart van Brabant*
Formeel zijn er geen afspraken, maar vindt wel afstemming plaats op het gebied van vrijetijdseconomie in Midden-Brabant. Voor verblijfsaccommodaties is er onderzoek geweest en is onderlinge afstemming vereist.

Lokaal Beleid: Beleidsnota Vestigingsmogelijkheden (19 september 2012)

In het kader van zuinig ruimtegebruik en de wens om ruimte te bieden voor groei en nieuwvestiging van bedrijven, is voor de gehele gemeente Heusden een integraal raamwerk opgesteld voor de vestigingsmogelijkheden van bedrijven.

De uitgangspunten voor de vestigingsmogelijkheden van bedrijven zijn:

- er wordt gestreefd naar zuinig en effectief ruimtegebruik;
- binnen bepaalde ruimtelijke randvoorwaarden, biedt de gemeente Heusden een 'waaier' aan vestigingsmogelijkheden ter bevordering van het ondernemingsklimaat en de leefbaarheid.

De uitwerking van de bovenstaande twee uitgangspunten betekent in de praktijk dat:

- bedrijvigheid hoofdzakelijk geconcentreerd wordt rondom de A59 en op bedrijventerreinen;
- voor vestiging van nieuwe omvangrijke logistieke bedrijven of andere bedrijven die niet bij de schaal en aard van de gemeente passen, de gemeente Heusden ondernemers verwijst naar andere mogelijkheden in de Langstraat. Een en ander op basis van daartoe gemaakte afspraken op basis van wederkerigheid met de beide andere gemeenten in de regio De Langstraat.

- er gestreefd wordt naar flexibele inpassing van lichte bedrijvigheid in gemengde gebieden en centrumgebieden;
- voor lichte bedrijvigheid onder voorwaarden ruimte in woongebieden gevonden kan worden;
- het bestaande areaal aan bedrijventerreinen voor de nabije toekomst voldoende ruimte biedt om Heusden verder te profileren als een werkgelegenheidsgemeente;
- detailhandel wordt geconcentreerd in de centra van Drunen, Vlijmen, Oudheusden en Heusden.

Verder bepaalt een aantal ruimtelijke randvoorwaarden de vestigingsmogelijkheden op een kleiner schaalniveau. Deze ruimtelijke randvoorwaarden worden gevormd door:

- gebiedsindeling;
- mate van hinder die de bedrijvigheid veroorzaakt (milieucategorieën);
- regelgeving vanuit de Verordening Ruimte;
- regelgeving over veiligheid;
- bereikbaarheid;
- functies die elkaar versterken;
- overige ruimtelijke mogelijkheden of beperkingen (bijvoorbeeld over parkeren).

De uitgangspunten voor vestigingsmogelijkheden van bedrijvigheid zijn vervolgens juridisch vertaald in de bestemmingsplannen:

- Buitengebied, waarin naast agrarische en recreatieve bestemmingen juist vele nevenactiviteiten mogelijk worden gemaakt;
- Vesting Heusden, Drunen, Vlijmen en Vliedberg, waarin in de verschillende centra via een centrum en/of gemengde bestemming naast detailhandel o.a. kantoren, dienstverlening en licht bedrijvigheid mogelijk worden gemaakt;
- (bedrijventerreinen) Het Hoog , Groenewoud I(Metal Valley) Bakkersdam, Vliedberg en Steenfabriek zware bedrijvigheid mogelijk is;
- (bedrijventerreinen) Heesbeen, Meeuwaert, Nassaulaan, Nieuwkuijk en Groenewoud II waar gemengde bedrijvigheid mogelijk is.

2. Kenschets en thema's

2.1 Inleiding

Om te komen tot agendapunten en acties voor onze economische agenda is het van belang te begrijpen wat de belangrijke sectoren zijn in onze gemeente. Daarnaast vinden ontwikkelingen plaats die invloed hebben op waar sectoren zich op moeten richten en waar wij als gemeente aandacht voor moeten hebben. Dit heeft geleid tot de economische uitdagingen of thema's waar wij als gemeente samen met de ondernemers voor staan. De thema's uit zich in werkgebieden zoals wij als gemeente ruimtelijk en juridisch georganiseerd zijn.

2.2 Kenschets sectoren

Business-to-business

Deze sector is verantwoordelijk voor de grootste werkgelegenheid binnen onze gemeente. Belangrijke sectoren binnen deze categorie zijn de (metaal)industrie, maakindustrie, bouwnijverheid en de groothandel. Het overgrote deel van deze zware en gemengde bedrijvigheid bestaat uit midden- en kleinbedrijf en is gevestigd op de verschillende bedrijventerreinen.

Vrijtijdseconomie (recreatie & toerisme + horeca)

Het toeristisch-recreatief aanbod van de gemeente Heusden heeft vooral bekendheid en uitstraling vanwege vestingstad Heusden en Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen (onderdeel van Van Gogh Nationaal Park i.o.). Met name de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten maken een bezoek aan de gemeente Heusden de moeite waard. De gemeente trekt jaarlijks honderdduizenden dagjestoeristen. Toerisme en recreatie is een bron van inkomsten en werkgelegenheid.

Detailhandel

De detailhandel in de gemeente Heusden concentreert zich in de drie grote kernen Drunen, Vlijmen en Heusden. De detailhandel heeft in elke kern zijn eigenheid waarbij de vesting Heusden zich meer richt op de toerist, Vlijmen centrum en Vlijmen Vliedberg zijn boodschappencentra en Drunen een wat luxer assortiment kent. De kernen hebben met elkaar gemeen dat zij moeten concurreren met de omliggende detailhandel in centrumgebieden in 's-Hertogenbosch en Waalwijk.

Land- en Tuinbouw

De land- en tuinbouw en de daaraan gelieerde bedrijvigheid van verwerking van producten tot voedsel is voor Heusden van belang. Circa 360 Heusdense bedrijven zijn op één of andere manier actief in deze agrifoodketen. De (glas)tuinbouw is voornamelijk geconcentreerd ten noorden van de A59. De landbouw is te vinden ten zuiden van de kernen Drunen en Vlijmen en ten noorden van Elshout en Haarsteeg.

Zelfstandigen zonder personeel (ZZP)

Een steeds groter wordende groep ondernemers zijn de zelfstandigen zonder personeel. Binnen de gemeente Heusden hebben we ruim 2000 ZZP'ers. Deze groep werkt vaak vanuit huis in de verschillende woonwijken.

2.3 Ontwikkelingen

Internationale, landelijke en regionale ontwikkelingen zijn mede bepalend voor de economische ontwikkeling van de Langstraat en de gemeente Heusden. Belangrijke ontwikkelingen zijn:

- een langzaam afnemende economische groei door economische onzekerheid vanwege handelsconflicten;
- aanhoudende personeelstekorten in o.a. de maakindustrie en vrijetijdseconomie;
- energietransitie waarbij fossiele brandstoffen worden ingeruild voor alternatieve energievormen (o.a. zon, wind, warmtepompen);
- verdergaande dataficering en digitalisering, toename belang van reviews voor detailhandel en recreatiebedrijven, toename van internetverkoop met gevolgen voor detailhandel en steeds grotere vraag naar digitale informatie bij consumenten, ondernemers en toeristen;
- de vraag naar ruimte voor extra woningen in en om de centra;
- de Brabantse vrijetijdsector groeit; meer buitenlandse bezoekers, meer zakelijke gasten, groei van het aandeel shortbreak-vakanties (2 à 4 dagen), sterke groei van de dagrecreatieve sector (uitstapjes) en een forse stijging van bestedingen per verblijf tijdens korte en lange vakanties;
- de stikstof- en PFAS-problematiek beperken mogelijk toekomstige economische ontwikkelingen voor de agrarische sector, bouw en uitgifte bedrijfskavels;
- vervaging van grenzen tussen sectoren: Agrariërs met vergaderruimte en minicampings, detaillisten met horeca, Business tot businessbedrijven die aan consumenten verkopen;
- consument en toerist hebben meer aandacht voor duurzame lokaal geproduceerde producten;
- steeds meer werknemers beginnen voor zichzelf als ZZP'er;
- aanhoudende vraag naar (veel) ruimte voor distributiecentra aan de ene kant en vraag naar juist kleine ruimte voor de ZZP'er.

Deze ontwikkelingen zorgen ook voor economische veranderingen in Heusden de komende jaren.

2.4 Thema's

We staan de komende jaren als gemeente Heusden voor economische uitdagingen. Om de economie te stimuleren kiezen we als gemeente, in de economische agenda in ieder geval voor de volgende thema's.

- **Arbeidsmarkt**
De sterke economische groei zorgt op dit moment voor personeelstekorten en daarmee voor een toename van arbeidsmigranten. De verwachting is dat deze opgave in de toekomst verder zal groeien. Daarnaast zien we dat de aansluiting tussen (technisch) onderwijs en de arbeidsmarkt beter moet. Dit laatste is iets wat we niet alleen kunnen. Binnen verschillende samenwerkingsverbanden pakken we dit op maar ook op lokaal niveau proberen we samen met het onderwijs en ondernemers hierin op een praktische manier de handschoen op te pakken.
- **Duurzaamheid**
Het klimaat verandert. Dit zorgt voor hogere temperaturen, droogte en van tijd tot tijd hevige regenval. Daarnaast raken onze fossiele brandstoffen op. Duurzaamheidsmaatregelen worden verlangd in de vorm van klimaatadaptatie: minder stenen, meer groen om hittestress tegen te gaan en water langer vast te houden. Maatregelen met betrekking tot de energietransitie bijvoorbeeld door omschakeling van fossiele brandstoffen naar alternatieve brandstoffen, energiebesparing door bijvoorbeeld isolatie en energieopwekking door zonnepanelen op daken. Samen met ondernemers pakken we deze duurzaamheidsopgaven op.

- **Ondernemerschap en innovatie**
Steeds meer werknemers starten een eigen onderneming. Starters hebben behoefte aan het opbouwen van een netwerk, het versterken van ondernemersvaardigheden en het vergroten van innovatiekracht. Het stimuleren van ondernemersnetwerken, coaching van starters en doorgroeiërs door ervaren ondernemers en hulp bij het vinden van (innovatie) fondsen zien wij als belangrijke taak om ondernemerschap en innovatie te versterken.
- **Ruimte voor bedrijvigheid**
Voor nu en in de toekomst willen we ruimte blijven creëren voor ondernemers. Enerzijds in de vorm van fysieke ruimte als uitgeefbare kavels of flexibele werkruimte voor bijvoorbeeld ZZP'ers. Anderzijds in de vorm van flexibiliteit in regelgeving voor onder andere agrarische sector en vrijetijdseconomie. Met de nieuwe gemeentelijke omgevingsvisie bestaat de mogelijkheid deze ruimte te creëren.

2.5 Werkgebieden

In de gemeente uiten de thema's zich op verschillende gebieden en specifieke sectoren. De gebieden waarop de economische agenda zich richt, zijn het ondernemen op/in:

- Bedrijventerreinen (onder andere industrie, kantoor en grootschalige detailhandel)
- Winkelkernen (onder andere detailhandel, horeca en kantoor)
- Buitengebied (onder andere agrariërs, glastuinbouw en vrijetijdseconomie)
- Woongebied (onder andere bedrijf aan huis, ZZP)

In de benoemde werkgebieden zijn twee actuele gebiedsgerichte opgaven te noemen:

- **Winkelkernen**

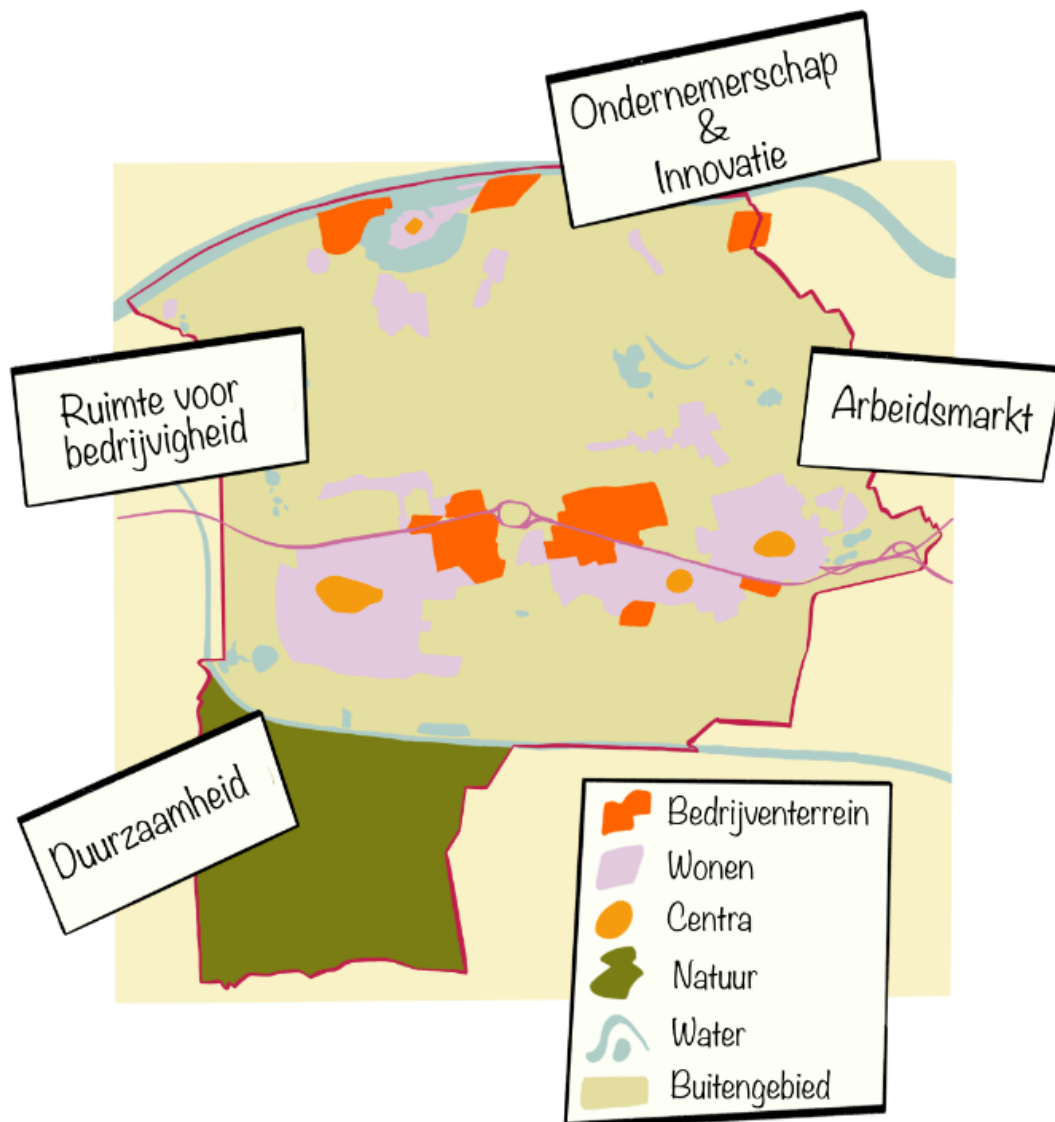
Fysieke winkels staan al langere tijd onder druk. Onder andere door de toename van de online verkopen staat er druk op het traditionele winkelbestand. Dit vraagt om een andere kijk op detailhandel. De plekken veranderen van 'places to buy' naar 'places to be'. Beleving wordt steeds belangrijker.

- **Buitengebied**

Het buitengebied van de gemeente Heusden verdient meer aandacht. Of het nu gaat om invulling van vrijkomende agrarische bebouwingen, vrijetijdseconomie of duurzame landbouw. Verder neemt vanuit duurzaamheid de druk op het buitengebied toe in de vorm van zonnevelden en/of windmolens. Een goede mix van functies vraagt om een zorgvuldige afweging.

Deze nieuwe Economische Agenda Heusden 2020-2023 geeft onder andere invulling aan de bovengenoemde uitdagingen.

Kaart 2: Economische agenda 2020-2023, werkgebieden en thema's

3. Agenda 2020: actiepunten

3.1 Inleiding

De thema's arbeidsmarkt, duurzaamheid, ondernemerschap en innovatie en ruimte voor bedrijvigheid en mogelijke actiepunten zijn besproken in de verschillende ondernemersbijeenkomsten. In dit hoofdstuk vindt u verschillende actiepunten per benoemd thema die door de ondernemers zijn aangevuld en aangescherpt. Deze actiepunten vormen de economische agenda voor 2020. Het ondernemersplatform Ondernemend Heusden zal deze agenda en de punten jaarlijks herijken.

3.2 Acties arbeidsmarkt

De afgelopen jaren hebben we een sterke economische groei gehad. Bedrijven hebben steeds meer moeite om hun vacatures in te vullen. Met als gevolg personeelstekorten in de maakindustrie, land- en tuinbouw en vrijetijdseconomie en de inhuur van arbeidsmigranten. Het vroegtijdig interesseren van leerlingen en studenten voor onze prachtige bedrijven, het duurzaam inzetbaar houden van werknemers en het goed huisvesten van arbeidsmigranten zijn belangrijke randvoorwaarden om onze bedrijven toekomstbestendig te houden.

Vanuit onze rol in de economische ontwikkeling stellen we als doel voor de periode 2020-2023: de werkgelegenheid tenminste op peil van 2019 te houden door aard en omvang te versterken.

Belangrijke acties, in volgorde van belangrijkheid, voor de komende jaren zijn:

1. uitbouwen van Platform Techniek De Langstraat met aandacht voor aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en Dag van de Techniek. Verbreding van dit platform naar andere sectoren wordt als mogelijkheid gezien;
2. uitbouwen Heusden Young Talent Programma waarbij voornamelijk technische en commerciële studenten stageplaatsen bij bedrijven in de gemeente verwerven. Verbreding van dit programma naar andere bedrijven en sectoren wordt als mogelijkheid gezien;
3. duurzaam inzetbaar houden van werknemers (sociale innovatie) door organisatie van informatiebijeenkomsten voor (MKB) bedrijven. Interesse kweken bij ondernemers voor Leven Lang Leren (vanuit Leren en Werken Midden Brabant), waarbij leren naast het werk wordt gestimuleerd om als werknemer aansluiting te blijven houden bij een veranderende arbeidsmarkt;
4. aandacht voor arbeidsmigranten: huisvesting, werkomstandigheden en inburgering. Door formulering van beleid huisvesting arbeidsmigranten.

3.3 Acties duurzaamheid

In december 2017 is de duurzaamheidsagenda 'Heel Heusden Duurzaam' door de gemeenteraad vastgesteld. Daarin kwamen diverse thema's aan de orde: biodiversiteit, circulaire economie, klimaatadaptatie, een gezonde en sociale leefomgeving en energiebeleid. Begin 2019 is het uitvoeringsprogramma duurzaamheid vastgesteld met een uitwerking van verschillende acties voor gemeente, inwoners en ondernemers.

Vanuit het toekomstbestendig maken van onze bedrijven stellen we als doel voor de periode 2020-2023: energiebesparing en duurzame energieopwekking door bedrijven, biodiversiteit, wateropvang en tegengaan van hittestress samen met ondernemers, organisaties en parkmanagement. Verder wordt aandacht besteed aan een gezond leisure klimaat, het klimaatproof maken van recreatie-ondernemingen.

Belangrijke acties, in volgorde van belangrijkheid, voor de komende jaren zijn:

1. greendeal met ondernemers(verenigingen) sluiten gericht op samenwerking tussen bedrijven op gebied van energiebesparing en energieopwekking om duurzaamheidsmaatregelen door te voeren en besef onder ondernemers te vergroten;
2. onderzoek naar de mogelijkheden voor aanpassing van het aanbestedingsbeleid van de gemeente Heusden om ruimte te bieden aan ZZP'ers en MKB (lokale ondernemers);
3. bedrijven informeren over wet- en regelgeving en te nemen duurzaamheidsmaatregelen en bijbehorende subsidie en financieringsmogelijkheden;
4. mogelijkheden bevorderen voor wateropvang, tegengaan van hittestress en bevorderen biodiversiteit is samenwerking met ondernemers door informatiebijeenkomsten te organiseren en pilotprojecten op te starten.

3.4 Acties ondernemerschap en innovatie

Innovatie loopt door alle thema's heen. Simpel gezegd is innovatie het vernieuwen van het product, het proces of de markt. Innovatie is belangrijk voor de autonome, economische ontwikkeling van bedrijven binnen de gemeente. Ondernemerschap betekent het zien van kansen en het benutten van die kansen waarmee je waarde creëert voor je omgeving en voor jezelf. Het stimuleren van ondernemerschap bij bijvoorbeeld ZZP'ers zorgt voor een flexibelere arbeidsmarkt.

Voor de gemeente is het samenbrengen van bedrijven en het versterken van contacten tussen ondernemers belangrijk. Dit om kennisuitwisseling te bevorderen, ervaringen te delen en onderlinge samenwerking bij ondernemers te versterken. Om uiteindelijk ondernemerschap en innovatie onder het Heusdens bedrijfsleven te stimuleren.

Belangrijke acties, in volgorde van belangrijkheid, voor de komende jaren zijn:

1. organisatie van ontmoeting voor ZZP, MKB (open coffee), detaillisten en land- en tuinbouw voor versterken onderlinge contacten en kennisdeling door inhoudelijke onderwerpen. Mogelijke onderwerpen: bedrijfsbeëindiging, financiering innovatie, uitwisseling restwarmte, alternatieve verdienmodellen;
2. digitalisering en data-gedreven werken door het organiseren van kennisbijeenkomsten onder de aandacht brengen van (MKB) bedrijven. Met mogelijk ondersteuning van Jheronimus Academy of Data Science (JADS);
3. beter beschikbaar maken van informatie en kennis van partijen in de regio (o.a. Station 88, ondernemerslift+, Kamer van Koophandel) naar ondernemers maar ook informatie voor en door ondernemers in onze gemeente ontsluiten, mogelijk in de vorm van app of digitaal platform;
4. aanstellen accountmanager land- en tuinbouw binnen gemeente als aanspreekpunt voor agrariërs/ ondernemers in het buitengebied. Dit om innovatieve ideeën bij agrariërs op gebied van duurzaamheid, milieutechniek en nevenactiviteiten in goed banen te leiden.

3.5 Acties ruimte voor bedrijvigheid

De provincie heeft in december 2018 een provinciale Omgevingsvisie gemaakt². Deze wordt de komende jaren vertaald naar een omgevingsverordening. De gemeente gaat aan de slag met haar eigen omgevingsvisie waarin de locaties en mogelijke uitbreidingen voor wonen, werken, verkeer, recreëren en natuur en water worden vastgelegd.

Vanuit onze rol in de economische ontwikkeling en leefbaarheid stellen we als doel in de periode 2020-2023: indien nodig duurzaam fysieke ruimte ontwikkelen en mogelijk ruimte voor bedrijvigheid creëren in de gemeentelijke omgevingsvisie.

Belangrijke acties, in volgorde van belangrijkheid, voor de komende jaren zijn:

1. versterken van de (winkel)centra:
 - Drunen: beleving toevoegen aan centrum: Drunen Duindorp;
 - Vlijmen centrum: verbeteren samenwerking ondernemers en samenhang winkelgebied;
 - Vesting Heusden: afstemming horeca, detailhandel en toerisme en sfeer versterken;
 - Vlijmen Vliedberg: behouden samenwerking en verfraaien aanzicht;
2. de balans vinden tussen Natura 2000 gebieden (o.a. Loonse en Drunense Duinen) en agrarische en toeristische bedrijvigheid en Business to business bedrijven in Heusden;
3. versterken toeristische trekpleisters Loonse en Drunense Duinen en vesting Heusden;
4. fysieke ruimte voor ZZP'ers onderzoeken;
5. de toekomst van bedrijventerreinen veiligstellen voor met name bestaande bedrijven;
6. vestigingsbeleid uit 2012 actualiseren; o.a. de randvoorwaarden voor recreatie, toerisme en horeca en nevenactiviteiten bij agrariërs en afbakening (winkel)centra verduidelijken.

² Omgevingsvisie maakt onderdeel uit van de Omgevingswet. Deze Nederlandse wet, die per 1 januari 2021 in werking treedt, beoogt een verregaande vereenvoudiging van het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving (omgevingsrecht) door tientallen wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet.

3.6 Inzet economische agenda per actiepunt

Actiepunten		Activiteiten			
		2020	2021	2022	2023
Arbeidsmarkt					
Platform Techniek De Langstraat		Doorontwikkeling Platform Techniek + Dag van de Techniek			
Heusden Young Talent		Doorontwikkeling Heusden Young Talent			
Duurzaam inzetbaar houden werknemers		Duurzaam inzetbaar houden werknemers, organiseren informatiebijeenkomsten			
Aandacht arbeidsmigranten		Beleid arbeidsmigranten, registratie, handhaving + integratie			
Duurzaamheid					
Onderzoek inkoopbeleid		Onderzoek en mogelijk aanpassen inkoop beleid			
Informatie bedrijven duurzaamheidsmaatregelen + financiering		Informeren bedrijven over duurzaamheidsmaatregelen + financiering			
Greendeal met bedrijfsleven		Greendeal sluiten met ondernemers: duurzaamheidssamenwerking bedrijven			
Mogelijkheden wateropvang en biodiversiteit bevorderen		Ondernemers met gemeente wateropvang en biodiversiteit bevorderen			
Ondernemen en innovatie					
Organisatie ontmoeting		Organisatie Open Coffee ZZP/MKB + kennisbijeenkomsten ZLTO			
Digitalisering en data-gedreven werken		Informatiebijeenkomsten digitalisering en data-gedreven werken organiseren			
Beter beschikbaar maken informatie en kennis + App		Informatie verzamelen en (digitaal) informatiepunt inrichten			
Accountmanager Land- en Tuinbouw		Accountmanager Land- en tuinbouw aanstellen			
Ruimte voor bedrijvigheid					
Versterken winkelcentra		Versterken winkelcentra conform centrumactieplan: aanpak verschilt per kern			
Balans tussen Natura 2000 en bedrijven		economische levensvatbaarheid bedrijfsleven (agrariërs, vrijetijdseconomie, MKB) waarborgen t.o.v. natuurgebieden			
Versterken toeristische trekpleisters		Versterken toeristische trekpleisters Loonse en Drunense Duinen en vesting Heusden			
Fysieke ruimte voor ZZP'ers		Fysieke ruimte voor ZZP'ers onderzoeken			
Toekomst bedrijventerreinen veiligstellen		In omgevingsvisie toekomst bedrijventerreinen voor bestaande bedrijven veiligstellen			
Vestigingsbeleid 2012 actualiseren		o.a. de randvoorwaarden voor recreatie, toerisme en horeca en nevenactiviteiten bij agrariërs en afbakening (winkel)centra verduidelijken			
Gemeente aan zet	Ondernemers aan zet	Ondernemers met gemeente	Gemeente met inbreng ondernemers		

Bijlage 1: Evaluatie Sociaal Economisch Plan Heusden 2015

Legenda

	Uitgevoerd
	Deels uitgevoerd
	Niet uitgevoerd

Actiepunten Business-to-business	Uitleg	
inzetten op de versterking van het ondernemingsklimaat met een economisch programma in Langstraatverband	Economisch Programma Langstraat (EPL) 2016-2018 inclusief uitvoeringsprogramma opgesteld. Merendeel actiepunten succesvol afgerond. Eind 2018 nieuw EPL met actiepunten leisure, arbeidsmigranten en aansluiting arbeidsmarkt.	
uitvoeren van een benchmark ondernemingsklimaat in Langstraatverband	De gemeente Heusden heeft zelf in samenwerking met het Heusdens BedrijvenPlatform een benchmark in de vorm van een Peiling Ondernemers Klimaat uitgevoerd.	
het proces van herstructurering van bedrijventerreinen en de invoering van parkmanagement voltooien (Heesbeen, Bakkersdam, Meeuwaert, Metal Valley).	Herstructurering van en parkmanagement op bedrijventerreinen Heesbeen, Bakkersdam en Metal Valley heeft plaatsgevonden. Meeuwaert is nog niet concreet opgepakt door gemeente en ondernemers.	
Bedrijventerreinen worden goed onderhouden en waar nodig wordt de infrastructuur tijdig gemoderniseerd.	Na herstructurering van bedrijventerreinen is groenonderhoud overgedragen aan parkmanagement. Wegonderhoud is op orde en blijft bij de gemeente in beheer.	
Onderhouden en uitbouwen van het Keurmerk Veilig Ondernemen.	Alle parkmanagement bedrijventerreinen ³ hebben recent een nieuw Keurmerk Veilig Ondernemen ontvangen.	
De gemeente faciliteert het bedrijfsleven om toegang te krijgen en te houden tot open glasvezelnetwerken.	Glasnet Heusden is opgericht en verzocht een glasvezelnetwerk aan te leggen op de bedrijventerreinen in Heusden.	
Budgetten voor het groenonderhoud van bedrijventerreinen worden, indien mogelijk, overgeheveld naar de stichting Parkmanagement Heusden, zodat het bedrijfsleven dit zelf kan regelen.	Budgetten groenonderhoud zijn voor de bedrijventerreinen met parkmanagement overgeheveld naar Stichting Parkmanagement Heusden.	
Acquisitie van passende (metaalbewerkings)bedrijven van buiten de gemeente door middel van pro-actief accountmanagement.	Voor de acquisitie van metaalbedrijven is een korte samenwerking aangegaan met Midpoint Brabant. Dit heeft geleid tot een artikel in het Financieel Dagblad en aqisitiemateriaal in de vorm van drone beelden voor de accountmanager. Niet tot een concrete verkoop.	
- Samen met de stichting Metal Valley Netherlands en het HBP versterken van het netwerk van gevestigde (metaalbewerkings)bedrijven waardoor deze sector zich nadrukkelijker manifesteert.	Via de Voucherregeling van de stichting Metal Valley is aandacht voor metaalgerelateerde bedrijven versterkt.	

³ Bedrijventerreinen waar Parkmanagement plaatsvindt zijn: Het Hoog I en II, Groenewoud, Nassaulaan, Nieuwkuijk, Heesbeen, Bakkersdam en Metal Valley.

Actiepunten detailhandel	Status	
Ontwikkeling van op toeristen gerichte promotiecampagne waarin de diversiteit van het winkelaanbod wordt benadrukt (initiatief: detailhandelsbranche).	Voor de 4 grotere winkelgebieden worden centrum actieplannen opgesteld. In deze centrumactieplannen wordt ook per gebied iets opgenomen over marketing en promotie. Daarnaast neemt het RBT de Langstraat de winkelgebieden mee in hun promotiecampagne.	
Aandacht behouden voor een goed parkeerbeleid en de handhaving daarvan.	er is een gemeentebreed parapluplan parkeren opgesteld. Bij nieuwe bedrijfsvestigingen worden deze parkeernormen gehanteerd.	
Onderzoeken van de mogelijkheid voor promotie en het vergroten van de zichtbaarheid van de detailhandel op Langstraatniveau. Toerisme en detailhandel combineren.	Met de opzet van een Regionaal Bureau voor Toerisme is de Langstraatbrede promotie gegarandeerd.	
Actiepunten vrijetijdseconomie	Status	
Onderhouden en doorontwikkelen van fiets- en wandelroutenetwerk, bewegwijzering, aantrekkelijk landschap, paden, goede bereikbaarheid voorzieningen, zwemwater en mogelijkheden voor watertoerisme.	Voor het onderhouden en bewegwijzering van wandel- en fietsroutes zijn regionaal afspraken gemaakt met het routebureau Brabant. Bij diverse ontwikkelingen zoals de Loonse en Drunense Duinen, de Schil en het Van Gogh Nationaal park i.o. is veel aandacht voor het aantrekkelijk houden of maken van het landschap. Goede bereikbaarheid van voorzieningen heeft blijvend de aandacht. Het Run wordt inmiddels alweer een jaar geëxploiteerd door de huidige exploitant en de samenwerking bevalt goed. Mochten er kansen voor doen voor andere vormen van watertoerisme, dan is daar aandacht voor.	
Ruimte bieden voor een grotere commerciële toeristische trekker.	Dit is tot op heden nog niet gelukt	
Stimuleren van onderscheidende verblijfsrecreatieve voorzieningen.	Los van een oriënterende gesprekken is hier tot op heden bijzondere aandacht voor geweest. Er zijn ook geen verzoeken ingediend.	
Bij de Loonse en Drunense Duinen de natuurpoort verder versterken en ontwikkelingen in de schil van het park stimuleren.	De gebiedsagenda voor de Schil geeft de opgaven weer die de komende jaren moeten worden uitgevoerd om de druk van de duinen op te vangen in de schil. Diverse ontwikkelingen krijgen daar hun plek de komende jaren.	
Stimuleren van samenwerking binnen de sector, zowel lokaal als regionaal. Ondersteunen van een sterk netwerk van ondernemers.	Het RBT de Langstraat biedt ondernemers de mogelijkheid om het DNA van de Langstraat uit te dragen en samen te werken. Vanuit dit gezamenlijke platform is er een groter bereik. Dan kan zowel regionaal als lokaal.	
Promotie van het aanbod in Heusden verbeteren, gekoppeld aan het aanbod in de regio, zowel in de eigen gemeente als daarbuiten.	Met de oprichting van RBT de Langstraat is hier concreet invulling aangegeven. Het RBT de Langstraat voert de promotie uit voor Heusden. Gemeente Heusden is tradepartner van Visit Brabant. De vesting Heusden en in het kielzog Loonse en Drunense Duinen worden tijdens de campagne 'Brabant is Open' gepromoot	

	met (inter)nationaal bereik door Visit Brabant.	
Maatwerk informatiepunten, fysiek of digitaal (zuil), op locaties waar veel bezoekers komen. O.a. het bezoekerscentrum en bij natuurpoorten.	Bij de Loonse en Drunense Duinen en in de vesting Heusden zijn analoge en deels digitale informatiepunten.	
Doorontwikkelen van een sterke uitvoeringsorganisatie (HBT) in regionaal verband, welke proactief projecten oppakt en in samenhang met partners Heusden profileert als bijzondere bezoekslocatie in Brabant.	HBT is doorontwikkeld naar Regionaal Bureau voor Toerisme die de Langstraat in brede zin toeristisch profileert.	

Actiepunten land- en tuinbouw	Status	
Samen met de ZLTO en het HBP het ondernemersklimaat verbeteren door ondernemers bij elkaar te brengen door middel van onder andere netwerkbijeenkomsten.	Er zijn samen met ZLTO en HBP bijeenkomsten georganiseerd.	
Initiatieven vanuit de agrarische sector voor verbrede landbouw ondersteunen. Kruisbestuiving met bijvoorbeeld toerisme en recreatie en de zorgsector stimuleren.	Er zijn enkele initiatieven mogelijk gemaakt.	
Innovatie en concentratie in de glastuinbouw bevorderen. Beleidsinspanning concentreren op de kansrijke bedrijven en bedrijfsbeëindigingen.	Er zijn geen actieve inspanningen geleverd om de innovatie en concentratie van glastuinbouw te bevorderen	
De gemeente Heusden spant zich in om ontwikkelingen op innovatieve agrarische bedrijven mogelijk te maken.	Enkele initiatieven zijn ondersteund.	
De gemeente Heusden brengt startende en/of innovatieve ondernemers pro-actief in contact met Agrifood Capital en Ondernemerslift+.	Na een eerste bijeenkomst is er weinig interesse gebleken. Geïnteresseerde bedrijven zijn doorverwezen.	

Actiepunten arbeidsmarkt	Status	
In samenwerking met Parkmanagement en Baanbrekers onderzoeken of en in welke vorm er gekomen kan worden tot een arbeidspool voor bedrijventerreinen in de gemeente Heusden.	Parkmanagement heeft Solaris Parkpeople opgezet waarbij bedrijven werknemers kunnen uitwisselen. Dit initiatief is na korte tijd stopgezet.	
De gemeente Heusden zoekt in Langstraatverband naar oplossingen voor de arbeidsmarkt.	In de arbeidsmarktregio Midden-Brabant is het WerkgeversServicepunt Werkhart in het leven geroepen. Dit samenwerkingsverband van UWV, gemeenten en SW-bedrijven is het aanspreekpunt voor werkgevers in de hele regio als het gaat om de ondersteuning van werkgevers en werknemers op zoek naar een onderlinge match.	
Onderzoeken op welke wijze samenwerking in de Langstraat, samenwerking tussen de 3 O's en de dienstverlening van de overheid verbeterd kan worden.	Ten behoeve van de verbetering van de samenwerking in de Langstraat is het koersdocument "Kom in beweging, Baanbrekers 2.0" vastgesteld.	
Samen met ondernemers de mogelijkheden voor imagoverbetering en promotie onderzoeken en aanpakken.	De mogelijkheden voor imagoverbetering en promotie zijn onderzocht via de Peiling ondernemersklimaat (POK). Er is geen gezamenlijke promotie opgezet maar de merkbeploei van Heusden en de dienstverlening van mogelijkmakers / accountmanagement is verder uitgebreid.	

In Langstraatverband werken aan de beschikbaarheid van personeel en een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.	Aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt georganiseerd in het Platform Techniek De Langstraat	
Stimuleren van startend en innovatief ondernemerschap.	Er heeft geen verdere stimulering vanuit de gemeente plaatsgevonden van startende en innovatieve ondernemers. Wel hebben ondernemers elkaar onderling gestimuleerd.	
De gemeente Heusden zet zich in om als gemeentelijke organisatie mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een plaats te geven. Daarmee kan de gemeente een voorbeeldfunctie hebben.	Het quotum aan banenafspraken is voor zowel 2019 als voor 2020 ingevuld door Heusden.	
De gemeente faciliteert overleg en samenwerking tussen ondernemers, het onderwijs en de overheid (Baanbrekers).	De facilitering van deze samenwerking is door de gemeenten in Hart voor Brabant in handen gelegd van Midpoint.	
De lokale overheid, bij voorkeur in Langstraatverband, initieert een lokaal sociaal akkoord tussen de 3 O's.	Dit akkoord is anders ingevuld door Baanbrekers door middel van een sociale menukaart dat inzicht geeft in de verschillende beschikbare tools	
De gemeente zet in op het verbeteren van het ondernemingsklimaat, het onderwijs levert een bijdrage aan de opleiding van inwoners en ondernemers zetten zich in voor 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' en bieden arbeidsplaatsen aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.	Om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt richting werk te geleiden is onder meer het Maatjesproject in het leven geroepen. Zowel bestuurders van onze gemeente als een aantal ondernemers begeleiden daarbij een maatje in de richting van betaald werk of vrijwilligerswerk.	

Bijlage 2: Verslagen ondernemersbijeenkomsten

Verslag bijeenkomst ZZP Economische Agenda

Maandag 25 november 15.30-18.00 uur

Aanwezig: Han Hubben (Personal select & coaching), Han Hermans (transport & verhuur), Ivanka van Bladel (Ivo installatie Verbouw Onderhoud), Leo Mastenbroek (Rabobank), Karianne Verburg (HBP), Thom Blankers en Ardjan Stegehuis (gemeente Heusden).

- ZZP'ers moeten ook kans krijgen bij de gemeente (aanbestedingsbeleid) om in te schrijven bij onderzoeken en werkzaamheden.
- Standaardprocedures in de gemeente versnellen.
- Als gemeente kleur bekennen en lobby voeren in landelijke issues (CO2, Stikstof, PFAS).
- Gemeente moet een rol spelen bij tekort aan arbeidskrachten; meer een Europees denken.
- Behoeftte aan een aanspreekpunt / coach; mogelijk biedt de constructie meester-gezel = ervaren ondernemer – starter een oplossing.
- Behoeftte aan voorlichtingsbijeenkomsten en kennissessies.
- Informatie (desk) over wet- en regelgeving waar ZZP'er aan moet voldoen; Station 88, Braventure en Kamer van Koophandel hebben informatie beschikbaar maar zijn niet bekend bij ZZP'er. Doorverwijzing naar de website kan ook deels uitkomst bieden.
- Meer verbinding / netwerk met andere ZZP'ers en MKB; in Den Bosch is al jaren een Open Coffee die goed bezocht wordt waar naast netwerksessie ook workshops en informatiesessies zijn. Verder is er in Noordoost-Brabant een ZZP boost even die periodiek in een andere gemeente wordt georganiseerd.

Mogelijke acties voor Economische agenda:

- Onderzoek naar mogelijkheden aanpassing aanbestedingsbeleid gemeente om ruimte te bieden voor ZZP'ers (gemeente).
- Organisatie ontmoeting tussen ZZP'ers / open coffee (ondernemers(vereniging)).
- Beter beschikbaar maken informatie en kennis van partijen in de regio naar ZZP'ers in onze gemeente, mogelijk in combinatie met website (regio partijen i.s.m. gemeente / ZZP'ers).

Verslag bijeenkomst B2B Economische Agenda

Woensdag 27 november 15.30-18.00 uur

Aanwezig: Rob van Opzeeland (Kivits Drunen), Jeroen van Kan (KanAnders), Angelique en William Verhoeven (VTTA BV), Arjan van Helvert (Polaris pensioenen & assuradeuren), Jeroen Hettema (Finovion Waalwijk-Heusden), Corné van Hooren (Direct-effect), Arnold Versteeg (VPT Versteeg), Pieter Kuijsten VLC & Partners), Joost Oerlemans en Adeline Peters (Baanbrekers), Peter Dekkers (Peter Dekkers Grondwerken), Chantalle de Gouw-Dekkers en Maria Dekkers (Kinderdagverblijf Villa Kakelbont), Ad van Delft (Van Delft Groep), Tino Oirbans (Ziehl-Abegg Benelux BV), Rein Croonen (De Wit Drunen), Francois van Son, Roel van Delft en Ingeborg Ohms (Solaris Parkmanagement BV), Arie Kuijs (tankstation Kuijs), Francois Scheepens (E&A), Paulien Kok (Stichting de Schroef), Stefan Korthout (Hebbit) Thom Blankers, Nikki Zilverkant-de Vaan, Ester van Wendel en Ardjan Stegehuis (gemeente Heusden).

Dienstverlening gemeente

- Makkelijker gemeentelijke procedures.
- Maatwerk per bedrijf, ondernemerschap stimuleren.
- Gemeentelijk aanbestedingsbeleid toegankelijk maken voor lokale ondernemers. Spreekuur voor inkoop / aanbesteding gemeente.
- Werkgevers Service Punt (WSP) werkhart, pilot Baanbrekers bijvoorbeeld schoolverlaters. Actieve grondhouding politiek.
- Revitalisering bedrijventerreinen in combinatie met ruimte creëren omgevingsvisie.

Communicatie

- Ondernemers moeten zich gehoord voelen en trots uitstralen.
- Werktitel Ondernemend Heusden: Eenheid en ondernemerschap (DNA van bedrijven in de gemeente Heusden). Grote bedrijven benaderen zitting te nemen in platform. Digitaal uitbouwen via www.ondernemendheusden.nl.
- Digitaal platform / website / app om informatie te verspreiden.
- Slogan voor toerisme: Aantrekkelijk en drempelvrij.
- Ondernemerschap bevorderen door samenwerking.
- Informatie uitwisselen en ophalen, dit zorgt voor draagvlak en legitimiteit.
- Communicatie: gebruik bestaande kanalen, successen delen per doelgroep.
- Vacatures delen met andere ondernemers, website vacature4you bestaat hiervoor al (per kern).
- Integratie van arbeidsmigranten; preventieve communicatie door zowel bedrijven als gemeente.
- Meer onderlinge contacten; per beroepstak, sector, bedrijventerrein. Organisatie open dagen voor business to business en kennismaking bevolking.
- Stefan Korthout biedt aan (gezamenlijk met andere ondernemers) ondernemers te willen ondersteunen op het vlak van communicatie.
- Bredere communicatie over arbeidsmarktbeleid.
- Draagvlak agrarische sector vergroten door een positieve beeldvorming van wat ze allemaal doen.
- Droom: "Heusdens Strijp S met werkruimte voor ZZP'ers / studenten, etc. De mogelijkheid hiervoor onderzoeken.
- Ontmoeting regelen door Heusden Ondernemer Award met daarbij een inspirerende spreker.
- Energiek Heusdense bedrijvigheid in de vorm van werkgroep en/of website.
- Greendeal met Heusdense bedrijven regelen.

Mobiliteit

- Bereikbaarheid van de bedrijventerreinen verbeteren (met name tijdens ochtend en avondspits).
- Openbaar vervoer van en naar bedrijventerreinen slecht (bijvoorbeeld voor stagiaires), maar ook promoten naar ondernemers.
- Lobbyen: blijven lobbyen bij provincie als het gaat om infra, openbaar vervoer.

Mogelijke acties voor Economische Agenda:

- Gemeentelijk aanbestedingsbeleid toegankelijk maken voor lokale ondernemers. Bijvoorbeeld een Spreekuur voor inkoop / aanbesteding gemeente.
- Werkgevers Service Punt (WSP) werkhart, pilot Baanbrekers bijvoorbeeld schoolverlaters. Actieve grondhouding politiek (start met Kivits transport).
- Werktitel Ondernemend Heusden: Eenheid en ondernemerschap (DNA van bedrijven in de gemeente Heusden). (Ook grote) bedrijven benaderen zitting te nemen in platform. Digitaal uitbouwen via www.ondernemendheusden.nl.
- Informatie uitwisselen en ophalen bij ondernemers, gemeente en verenigingen, dit zorgt voor draagvlak en legitimiteit.
- Communicatie: gebruik bestaande kanalen, successen delen per doelgroep.
- Meer onderlinge contacten; per beroepstak, sector, bedrijventerrein. Organisatie open dagen voor business to business en kennismaking bevolking.
- Droom: "Heusdens Strijp S met werkruimte voor ZZP'ers / studenten, etc. De mogelijkheid hiervoor onderzoeken.
- Blijven lobbyen voor OV en bereikbaarheid bij de provincie.
- Greendeal met Heusdense bedrijven sluiten.

Verslag bijeenkomst Recreatie & Toerisme + Horeca Economische Agenda

Maandag 9 december 10.00-12.00 uur

Aanwezig: Bastiaan en Wendy Overdijkink (IJs en taartmoment), Martien Klerks (Remise), Peter de Ruijter (De Hoge Heide), Wilco van Delft (Rondvaart Wiljo), Wijnand van Delft (Partycentrum Wijnand van Delft), Aileen Kok (Regionaal Bureau voor Toerisme), de heer en mevrouw Jansen (Cafetaria Jansen), Ton Derks (Het Run), Maikel Schilders (Eventverhuur Fiske), Jeroen van Kan (Kananders), Thom Blankers, Ester van Wendel, Lizanne Vos en Ardjan Stegehuis (gemeente Heusden).

- Samenwerking tussen horecabedrijven.
- Initiatief nemen; oud 'zeer' bepaalt in belangrijke mate de mogelijkheden voor samenwerking.
- Investeren in collectiviteit en samenwerking kost veel tijd bij initiatiefnemers/voorzitters.
- Samenwerking en ontmoeting organiseren: Ondernemersvereniging Groot Vlijmen, horeca, ook voor niet georganiseerde leden.
- Communicatie: laat horen en zien wat je als ondernemer doet.
- Samenwerking ook digitaal bijvoorbeeld door narrowcasting.
- Zichtbaarheid vanaf A59 naar Loonse en Drunense Duinen en vesting Heusden gewenst door bewegwijzering of landmarks langs de weg.
- Gelijk speelveld regelgeving horeca als hoofdactiviteit en ondergeschikte horeca.
- Versterken van identiteit (per kern).
- Routestructuren verbeteren.
- Drunense duinen koppelen aan de plaats Drunen.
- Promotie koppelen aan presentatie Regionaal Bureau voor Toerisme De Langstraat: De tuin van Brabant waar inwoners uit de regio goed kunnen vertoeven.
- Bereikbaarheid Drunen vanaf A59.
- Gerichte afhandeling horeca gerelateerde aanvragen bij bouwplantoetser.
- Parkeermogelijkheden bij evenementen + toilet verplicht stellen.
- Huisvesting jeugd problematisch: weinig goedkope woningen waar jeugd na studie kan wonen om vervolgens te werken in onze gemeente.
- Hoe kan het dat lokale bedrijvigheid die er al 50 jaar zit, wordt tegengewerkt door omwonenden, ondanks dat er volgens wetgeving wordt gehandeld?
- Evenementen organiseren voor jong en oud.
- Kostbare investering tijd/geld bij aanjagen nieuwe projecten/evenementen door kartrekkers, garantie/waarborg gewenst.
- Indoor toerisme vergroten.
- Innovatieve groepsactiviteiten aanbieden.
- Aanspreekpunten gemeente verduidelijken.

Mogelijke acties voor Economisch agenda

- Samenwerking en ontmoeting:
 - samenwerking per centrum met inhoudelijk thema vullen. Bijvoorbeeld Drunen-Duindorp. Verder versterken door goede bebording en een landmark. Mogelijk samen inkopen en evenementen organiseren (bijv. Heusden on ice);
 - kernen onderling samenwerken/ afstemmen van evenementen gezamenlijk nadenken over tijd/geld/risico bij aanjagen nieuwe evenementen.
- Route en promotie; gemeentebrede promotie van de verschillende kernen; mogelijk met gebruik van narrowcasting / digitale bebording. Gebruik maken van elkaars netwerken.

Verslag bijeenkomst Land- en tuinbouw Economische Agenda

Woensdag 8 januari 2020 20.00-22.00 uur

Aanwezig: Joost van Heesbeen (melkveehouder), Elke den Ouden(TU/e Lighthouse), Joost Muskens (melkveehouder), Henk van Rooij (melkveehouder), Gijs van Rooij (geitenhouder), Theo van Loon (melkveehouder), Mari van Drunen (melkveehouder, voorzitter ZLTO), Sjaak Buijs (paardenbedrijf), Thom Blankers en Ardjan Stegehuis (gemeente Heusden).

- Procedures bij de gemeente gaan erg traag. Soms wordt er zelfs gemeld dat er weken op reactie moet worden gewacht. Meer snelheid en een betere communicatie hierover is gewenst.
- Als een agrariër een met een goed en duurzaam initiatief komt. Graag meedenken en perspectief bieden aan agrariër. Zeker als gemeente meerwaarde ziet ook naar de provincie één blok vormen i.p.v. verschuilen achter provinciale regels. Als gemeente moet je perspectief bieden voor mensen die door willen gaan.
- ZLTO wil graag op tijd aanschuiven bij de discussie over de omgevingsvisie (Ardjan vraagt dit intern na).
- Gemeente kan gezamenlijk met ZLTO bijeenkomsten organiseren voor agrariërs. Onderwerpen kunnen zijn: welke opties zijn er voor stoppende agrariërs en eventuele opvolgers, waar moeten doorstartende agrariërs op letten, welke mogelijkheden zijn er voor nevenactiviteiten? Eerder was toegezegd door de gemeente om een dergelijke bijeenkomst te organiseren.
- Houd als gemeente voldoende ruilgrond om eventuele (door)startende agrariërs te kunnen helpen bij opstart en uitbreiding.
- Graag vanuit gemeente meer helderheid over de mogelijkheden voor, en financiering van, energieopwekking voor agrariërs. Zonnevisie en windvisie zouden hier grotendeels antwoord op moeten geven.
- Wat zijn de mogelijkheden voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's)? De mogelijkheden moeten niet beperkend werken voor omliggende agrariërs.
- Mogelijkheden voor huisvesting arbeidsmigranten moet worden versoepeld. Jaarrond huisvesten bij agrariërs moet mogelijk worden. Gemeente is momenteel bezig met nieuw beleid huisvesting arbeidsmigranten.
- Bijdrage van Agrifood Capital aan agrariërs in de gemeente Heusden is nul. Agrifood Capital is er alleen voor grootbedrijven in Veghel.
- De ontwikkeling van de Loonse en Drunense Duinen met schil en Van Gogh Nationaal Park (inclusief Groenewoud) wordt op de voet gevolgd. Uitgangspunt voor agrariërs is dat er geen uitbreiding van Natura 2000 gebieden plaatsvindt.
- Een accountmanager buitengebied / aanspreekpunt vanuit economische zaken voor agrariërs in onze gemeente zou een welkome aanvulling zijn voor de contacten met de gemeente.
- Bij contact met de gemeente wordt altijd gemeld dat de ambtenaar 48 uur de tijd heeft om terug te bellen. Dit roept irritatie op. Deze interne richtlijn hoeft niet naar buiten gecommuniceerd te worden, als er maar naar gehandeld wordt.

Mogelijke acties voor Economische agenda:

- Organiseer samen met ZLTO bijeenkomsten voor (door)startende en stoppende agrariërs en kennisbijeenkomsten.
- Voorkom uitbreiding van Natura 2000 gebieden.
- Zorg voor een accountmanager Land- en tuinbouw binnen de gemeente zodat ook bij vertraging in procedures een goed aanspreekpunt beschikbaar is.

Verslag algemene ondernemersbijeenkomst Economische Agenda

Maandag 3 februari 19.30-22.00 uur

Aanwezig: Serge van de Nieuwegiessen (De Drunense installateurs), Willem Scheffers (van de Griendt beveiligingen), Maria Dekkers (Kinderdagverblijf Villa Kakelbont), Arnold en Peter Dekkers (Peter Dekkers Grondwerken), Leo Mastenbroek (Rabobank De Langstraat), Arjan van Helvert (Polaris Pensioenen & Assuradeuren), Arnold Versteeg (VPT Versteeg), Han Hubben (Hubben Personal Select & Coaching), Jeroen van Kan (KanAnders), M. Klerks (Rest. Partycentr. Remise), Ton Derks (BillyBird), Ad van Delft (Van Delft Groep), Wilco van Delft (Rondvaart Wiljo), Theo van Loon (van Loon vof), R.O. van Hussen (Circle of Quality Advies Training Begeleiding), Mark Muskens (Les Belles Blondes), John Knippels (De Oosters Vof), Han Hermans (Han Hermans Transport en Verhuur), Hannie van Hooren (direct-effect e-business BV), Aileen Kok (RBT De Langstraat), Frans van de Laar en Yvonne Post (Silva Dunes), Sjaak Buys (Stalhouderij Buysenhof), Wim van Logten (Decokay Drunen), Luc van Bokhoven (van Bokhoven), Bas van Hulten (Hart van Drunen), Frank Verlouw (Verlouw), A. Kuijs (kuijs bv), Peter de Ruijter (De Hoge Heide), Wijnand van Delft (Partycentrum Wijnand van Delft), Jeffrey Joosten (Kresco), Andres Boom (Ottobock), Coen Pullens, Erik Pullens, Sam Heijman, Nick Schickendantz (HYT), Lizanne Vos, Ester van Wendel, Thom Blankers en Ardjan Stegehuis (gemeente Heusden).

Arbeidsmarkt

- Sociale Innovatie ontbreekt binnen het onderwerp Arbeidsmarkt. Sociale innovatie wordt gezien als het duurzaam inzetbaar houden van werknemers (vergroten werkplezier). Van groot belang voor de levensvatbaarheid van bedrijven en behoud van personeel. Vraag is wel of de overheid hiervoor aan de lat staat. Onderwerp wordt meegenomen binnen arbeidsmarkt om informatie te delen en/of een bijeenkomst te organiseren. Sociale Innovatie gaat over goed zijn voor je mensen én om harde centen verdienen om te overleven en te kunnen blijven investeren! Daarnaast is de loonsom van de meeste bedrijven vaak de hoogste post op de balans!! En de mensen zijn de meest onderscheidende én niet na te maken factor: zij maken het echte verschil.

Duurzaamheid

- Bedrijven moeten naar de toekomst toe voldoen aan strengere milieu en duurzaamheidseisen. Er is behoefte aan meer informatie en bijeenkomsten of bedrijven te informeren. Onderwerp wordt meegenomen binnen duurzaamheid om informatie te delen en/of een bijeenkomst te organiseren.
- Een ondernemer is wars van het woord duurzaam. Toekomstbestendig zou een betere term zijn. Deze nuancering wordt onder het onderwerp duurzaamheid toegevoegd.

Ondernemerschap en innovatie

- Digitalisering en data gedreven werken wordt steeds belangrijker voor bedrijven. In Den Bosch zit het Jheronimus Academy of Data Science (JADS), een universiteit dat zich bezighoudt met data-gedreven werken. Tevens is er een Datalab in Den Bosch waar studenten kunnen worden ingehuurd om met datagedreven oplossingen te komen voor problemen waar bedrijven tegenaan lopen. Het Heusden Bedrijven Platform (HBP) heeft hier binnenkort ook een bijeenkomst over. Daarnaast wordt gemeld dat er meerdere alternatieve financieringsbronnen en subsidies zijn om innovatieve ondernemers op dit vlak te ondersteunen. Onderwerp wordt meegenomen binnen ondernemerschap en innovatie om informatie te delen en/of een bijeenkomst te organiseren.

Ruimte voor bedrijven

- Beschikbare grond voor bedrijven, toekomstig bedrijventerrein ontbreekt als onderwerp bij ruimte voor bedrijven. Meer sturen welke bedrijven je in de gemeente wil hebben. Toekomstig bedrijventerrein veilig stellen wordt als onderwerp meegenomen binnen ruimte voor bedrijven.

- Onder het onderwerp verkenning beleid recreatie, toerisme, horeca en detailhandel wordt teveel de nadruk gelegd op meer duidelijkheid geven over o.a. regels nevenactiviteiten. Zou ook moeten gaan over het versterken van de functies recreatie toerisme, horeca en agrariërs en samenwerking daartussen. En nadruk op lokaal produceren en consumeren. Ook parkeerruimte voor klanten in kernen wordt als aandachtspunt. Deze punten worden toegevoegd onder verkenning beleid recreatie, toerisme, horeca en detailhandel.

Bijlage 3: Samenvattingen centrumactieplannen

Centrumactieplan Drunen

Naar sterk, beleefbaar en compact centrum

De opgaven

Voor het centrum van Drunen zijn de opgaven:

- Het aanbod is verspreid over een te groot centrumgebied en er is sprake van een overaanbod aan winkelvierkante meters. Hierdoor ontbreekt een aantrekkelijk en aaneengesloten winkelfront en is er leegstand op diverse plekken. Vooral aan de Hugo de Grootstraat baart de structurele en omvangrijke leegstand zorgen. De lege panden doen afbreuk aan de uitstraling van het deelgebied en zijn van negatieve invloed op de beleving en op de zittende ondernemers. Dit vergroot het risico op verdere leegstand en maakt het totale winkelaanbod kwetsbaar.
- De huidige supermarktstructuur in Drunen draagt onvoldoende bij aan de trekkracht van het centrum. De supermarkten voldoen niet aan de maatstaven van een moderne supermarkt en er is sprake van twee dezelfde formules in het centrum, waardoor het aanbod niet aanvullend op elkaar is. De overige supermarkten zijn buiten het centrum gevestigd en voldoen ook niet allemaal aan de criteria van een moderne supermarkt.
- De synergie tussen het centrum en het Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen en de recreatieve functie van de omgeving is beperkt. Terwijl hier jaarlijks veel bezoekers naartoe komen. Dit bezoekerspotentieel wordt nu onvoldoende benut. In het centrum beleef je niet het karakter van Drunen als Duindorp.
- Vastgoedeigenaren zijn onvoldoende betrokken en georganiseerd. Die samenwerking is nodig om ook met de ondernemers en gemeente te werken aan een toekomstbestendig centrum.

Toekomstvisie

“**Sfeervol, functioneel en compleet** dorpscentrum, waar de **inwoners** terecht kunnen voor de dagelijkse boodschappen in kwaliteitswinkels en een complementair supermarktaanbod. Daarnaast heeft het centrum een gevarieerd aanbod niet-dagelijkse winkels, horeca en diensten. Het is de plek waar je dorpsgenoten ontmoet. Het aanbod is **geclusterd** op korte afstand van elkaar, waardoor combinatiebezoek gestimuleerd wordt. In het centrum is het karakter van **Drunen als Duindorp** zichtbaar in de uitstraling, inrichting en activiteiten die georganiseerd worden. Je bent niet zomaar in een centrum, je bent in Drunen! Dat zie en beleef je als bezoeker. Hierdoor weet Drunen ook **toeristen en recreanten** uit de omgeving te trekken.”

Actieprogramma

Actielijn 1: Compact centrum: hart versterken en randen transformeren

- Afbakenen kernwinkelgebied binnen het grotere centrumgebied
- Bestemmingsplan actualiseren – onderscheid planologische mogelijkheden kernwinkelgebied en centrum
- Verkennende gesprekken ondernemers (horeca en winkels) buiten kernwinkelgebied over verplaatsing & met vastgoedeigenaren over transformatie.
- Verkenning vestigingsmogelijkheden ontbrekende branches
- Herinvulling transformatiezone binnen kernwinkelgebied: kop Hugo de Grootstraat
- Tijdelijke initiatieven (pop-up stores, kunst, productlanceringen, ambachten etc.) mogelijk maken
- Ondernemersloket: bestaande ondernemingen versterken of voor startende ondernemers

- Monitoren verkeersrouting en parkeerdruk in het centrum
- Jaarlijkse schouw

Actielijn 2: Aanpak supermarktstructuur

- Onderzoek ruimtelijk-functionele ontwikkelingsmogelijkheden supermarkten

Actielijn 3: Drunen-Duindorp beleefbaar maken in het centrum

- Versterken sfeer met groen, verlichting en/of banieren
- Informatiezuilen en aangepaste inrichting openbare ruimte
- Bewegwijzering tussen centrum en Drunense Duinen en andersom
- Communicatieplan incl. evenementen en website buitengewoondrunen.nl
- Opzetten van arrangementen voor verblijf en bezoek aan Drunen
- Realiseren van voldoende en aantrekkelijk verblijfsaanbod

Actielijn 4: Samenwerking uitbouwen

- Onderzoek haalbaarheid bedrijveninvesteringszone eigenaren
- Periodiek overleg Drunen, Vlijmen, Vliedberg en Heusden

Centrumactieplan Vlijmen

Naar een functioneel, sfeervol en compact dorpscentrum

De opgaven

Voor het centrum van Vlijmen zijn de opgaven:

- De ondernemers werken nu onvoldoende samen. De ondernemersvereniging heeft een nieuw bestuur waarbij de huidige participatie en de inzet van alle ondernemers nog achterblijft.
- Het nieuwe en oude deel van het centrum sluiten niet goed op elkaar aan door de uitstraling van de gevels en openbare ruimte. Het contrast is te groot waardoor consumenten geneigd zijn om bepaalde delen van het centrum te mijden.
- De levendigheid en aantrekkelijkheid van het centrum blijven achter. Er worden te weinig acties en evenementen georganiseerd die het totale centrum versterken en er zijn te weinig (horeca)voorzieningen die de bezoekers vasthouden voor een langer verblijf
- Schoon-heel-veilig: de parkeer- en verkeersdruk in het centrum is hoog. Ook het langparkeren en het laden en lossen zijn knelpunten.

Toekomstvisie

“Anticiperend op de rondweg en centrumplan fase twee werkt Vlijmen aan **een functioneel, sfeervol en compact dorpscentrum**. De bewoners kunnen hier terecht voor de dagelijkse boodschappen en diverse niet-dagelijkse winkels, horeca en diensten. **Het aanbod en parkeren is geclusterd** aan het Plein en Oliemaat, met een aantrekkelijke verbinding via een makkelijk oversteekbare De Akker, te voet of met de fiets. Combinatiebezoek wordt gestimuleerd binnen deze halter omdat de doorgaande verkeersfunctie van het centrum is gereduceerd. Het centrum blijft goed bereikbaar en bestemmingsverkeer wordt automatisch naar de beste plek geleid. **Ons centrum is dé plek waar je je dorpsgenoten treft**. Je kunt verblijven rondom het Van Greunsvenpark of op een terras aan het Plein of een levendige straat. Er is van alles te beleven in ons vernieuwde centrum dankzij de inzet van onze ondernemers en bewoners

Actieprogramma

Actielijn 1: Samenwerking

- Verhogen participatie ondernemers. Dit is een voorwaarde voor de uitvoering van het actieplan en de samenwerking met de eigenaren, gemeente en bewoners.

Actielijn 2: Aansluiting nieuwe en oude deel

- Kwaliteitsimpuls voor panden en openbare ruimte, binnen de mogelijkheden die er zijn tot centrumplan fase twee. Een inspiratiedocument helpt.
- Accentuering van de routes door meer groen, banieren, aangelichte panden e.d.

Actielijn 3: Verbeteren levendigheid en aantrekkelijkheid centrum

- Uitbouw evenementen in een jaarprogramma
- Samenwerking met (sport)verenigingen, cultuur, en bewoners
- Aantrekkelijke looproutes en uitstallingen
- Toevoegen van daghoreca of –café voor verblijf overdag
- Inzetten op een compact centrumgebied met een concentratie van commerciële publieksfuncties, erbuiten mogen andere functies gaan domineren als wonen en werken.
- Benutten van de bijzonderheden en unieke kwaliteiten van het dorpscentrum wat betreft de kwaliteitswinkels en het ondernemerschap en de historie van het dorp.

Actielijn 4: Schoon, heel & veilig:

- Spreiden parkeer- en verkeersdruk door betere bewegwijzering en handhaving van de snelheid
- Onderzoek naar parkeerdruk en op zoek gaan naar mogelijke oplossingen
- Laden en lossen dient verbeterd te worden, binnen de mogelijkheden die er zijn

Centrumactieplan vesting Heusden

Voor een levendig, leefbaar en uniek vestingstadje

De opgaven

Voor de vesting Heusden zijn de opgaven:

- De vestingstad ervaart problemen in de aantrekkelijkheid (schoon-heel-veilig), toegankelijkheid en bereikbaarheid voor de auto en expeditie, voor fietsers en voetgangers en via het water.
- In het functioneren van de vesting is een disbalans tussen de pieken in het (dag)toerisme en het faciliteren van haar vaste klanten.
- Het draait in de vesting niet alleen om detailhandel en horeca. Het bredere voorzieningenniveau staat onder druk wat ook ten koste gaat van de sociale cohesie.
- Ondanks de hoge participatie laat de actieve inzet van de diverse partijen in de ondernemersvereniging soms te wensen over waardoor kansen gemist worden.

Toekomstvisie

“Vitaal vestingstadje dat **leeft**, zowel in als buiten het toeristische seizoen. De vesting Heusden blijft zich onderscheiden met haar **unieke MKB-aanbod** en weet zowel de lokale en regionale bevolking als **recreanten en toeristen** aan zich te binden door een goede mix van dagelijks en niet-dagelijks detailhandel, toeristisch aanbod, horeca, evenementen en ambulante functies. In het centrum is een goede **balans** van ondernemen, wonen, werken en recreëren. Het is géén openluchtmuseum maar een plek van en voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Dat is niet alleen zichtbaar in het centrum, maar door een breed voorzieningenniveau in de hele vesting. Het centrum is **goed bereikbaar & toegankelijk** en het parkeren is op orde voor alle doelgroepen. Door goede onderlinge **samenwerking** weet Heusden maximaal te profiteren van haar kracht en kwaliteiten als vestingstad”.

Actieprogramma

Actielijn 1: Aantrekkelijk en toegankelijk vestingstadje

- In kaart brengen parkeren Nieuwstraat en komen tot oplossingen
- Schoon-heel-veilig: jaarlijkse schouw uitbouwen met diverse concrete acties

Actielijn 2: Kracht van de vesting

- Vestinggevoel uitbouwen: routes en entrees, verwijzingen en banieren e.d.
- Afstemming drukke evenementen en festiviteiten op functioneren commerciële functies

Actielijn 3: Leefbaar en levendig centrum, ook buiten toeristenseizoen

- Afstemmen openingstijden winkels
- Wensbeeld soorten voorzieningen op een rij
- Haalbare vestigingscondities voor de ondernemers
- Versterken wonen-werken en wijkeconomie

Actielijn 4: Samenwerking uitbouwen:

- Binnen ondernemersvereniging, met eigenaren, gemeente
- Periodiek overleg Drunen, Vlijmen, Vliedberg en Heusden

Centrumactieplan Vliedberg (concept)

Functioneel buurtwinkelcentrum

De opgaven

Voor het Burg. van Houtplein zijn de opgaven:

- De uitstraling van het Burg. van Houtplein staat in schril contrast met de ontwikkelingen die elders in de wijk plaats hebben gevonden. Diverse panden en gevels hebben een gedateerde uitstraling, vanwege verspringende puien, blinde zijmuren of achterstallig onderhoud bij bovenwoningen. Een kwaliteitsimpuls is nodig om het straatbeeld sfeervoller te maken, de uitstraling van het vastgoed te verbeteren en de beleving als winkelgebied te vergroten.
- Diverse basisvoorwaarden voor een buurtwinkelcentrum zijn niet compleet op orde. Zo vraagt verkeer(sveiligheid) en parkeren aandacht en zijn er kleine aandachtspunten rondom 'schoon' en 'heel'.

Toekomstvisie

“**Functioneel en compleet buurtwinkelcentrum**, waar de inwoners van Vliedberg en Nieuwkuijk graag komen voor hun **dagelijkse boodschappen** en aanvullende niet-dagelijks aankopen. Dat zie je door het **vaste klantenbestand** dat de winkels frequent bezoekt, inclusief klanten van buiten het eigen verzorgingsgebied die ondernemers in de niet-dagelijkse sector makkelijk weten te vinden dankzij haar goede bereikbaarheid. Deze bezoekers kunnen ook terecht voor een kop koffie of een broodje. De basisvoorwaarden schoon-heel-veilig, bereikbaarheid en parkeren zijn op orde. Winkelcentrum Vliedberg heeft een **kwaliteitsimpuls** gekregen, waardoor de aantrekkelijkheid van individuele panden en het centrum als geheel is toegenomen. Alle panden zijn ingevuld en de **openbare ruimte is uitnodigend** door de aankleding met groen en verlichting. Een goede samenwerking tussen de ondernemers staat garant voor haar toekomstperspectief”.

Actieprogramma

Actielijn 1: Kwaliteitsimpuls voor aantrekkelijk buurtwinkelcentrum

- Verkenning voor invulling of transformatiemogelijkheden hoekpand Burg. van Houtplein en Nassaulaan
- Onderzoeken mogelijkheden vastgoedinvesteringen voor realiseren kwaliteitsimpuls. Investeren stimuleren met ontwikkelen van artist impressie over mogelijkheden.
- Blinde gevel COOP aantrekkelijker maken door bijvoorbeeld bestickeren met historische foto's
- Plaatsen groen en verlichting
- Organiseren van diverse activiteiten tijdens 60-jarig bestaan in 2020

Actielijn 2: Basisvoorwaarden op orde

- Jaarlijkse schouw incl. aanpak verschillende concrete acties
- Uitvoeren snelheidsmetingen en eventuele verkeersbelemmerende maatregelen
- Onderzoek naar verkeersgedrag grote voertuigen
- Onderzoeken mogelijkheden schuin parkeren
- Aanpak geur- en afvaloverlast bij containers